**C-174/22. sz. ügy**

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata 98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

**A benyújtás napja:**

2022. március 8.

**A kérdést előterjesztő bíróság:**

Varhoven kasatsionen sad (legfelsőbb semmítőszék, Bulgária)

**Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:**

2022. február 25.

**Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:**

EV

---

**Az alapeljárás tárgya**

Az eljárás a várnai fellebbviteli bíróság 57/05.08.2021. sz. határozatával szemben EV vádlott által előterjesztett felülvizsgálati kérelem nyomán indult.

A semmítőszék előtt megtámadott határozattal a fellebbviteli bíróság helybenhagyta a várnai regionális bíróság 22/22.03.2021. sz. ítéletét, amely megállapította EV bűnösségét abban, hogy 2018. december 21-én Várnában – összesen 26,79 leva (BGN) értékben – kábítószer-prekurzorokat, mégpedig 24 BGN értékben két liter – különösen veszélyes kábítószerek (metamfetamin) előállítására szolgáló – toluolt, valamint 2,79 BGN értékben 11,18 gramm vörösfoszfort birtokolt megfelelő engedély nélkül értékesítés céljából, és ezért a Nakazatelen kodeks (büntető törvénykönyv, a továbbiakban: NK) 58a. cikkének (1) bekezdésével és 54. cikkével összefüggésben értelmezett 354a. cikke (1) bekezdésének második mondata alapján a büntetés-végrehajtásra vonatkozó általános rendelkezéseknek megfelelően 2 év szabadságvesztés-büntetésre, valamint 20 000 BGN összegű pénzbüntetésre ítélte.

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja**

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére az EUMSZ 267. cikk első bekezdésének b) pontja alapján kerül sor.

MUNKADOKUMENTUM

**Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés**

Lehetővé teszik-e a 2004. február 11-i 273/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a Nakazatelen kodeksnek (büntető törvénykönyv) a Zakon za kontrol varhu narkotichnite veshtestva i prekursorite (a kábítószerek és kábítószer-prekurzorok ellenőrzéséről szóló törvény) 3. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben értelmezett 354a. cikkében foglalt keretrendelkezést kitöltő rendelkezései, hogy megállapítsák valamely személy bűnösségét az I. melléklet 3. kategóriájába tartozó anyag, mégpedig két liter toluol birtoklásában?

**Nemzetközi jog**

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Egyezménye a kábítószerek és a pszichotrop anyagok tiltott forgalmazása ellen (kihirdette: az 1998. évi L. törvény), 3. cikk

**Az Európai Unió jogszabályi rendelkezései és ítélkezési gyakorlata**

A kábítószer-prekurzorokról szóló, 2004. február 11-i 273/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, 2. cikk, a 3. cikk (2) és (6) bekezdése, 8. cikk, I. melléklet

**Nemzeti jogszabályi rendelkezések**

Nakazatelen kodeks (büntető törvénykönyv, NK), 354a. cikk

Zakon za kontrol varhu narkotichnite veshtestva i prekursorite (a kábítószerek és kábítószer-prekurzorok ellenőrzéséről szóló törvény, ZKNVP), 1., 3. és 18a. cikk, a kiegészítő rendelkezések 1. §-ának 14. pontja

2008. április 18-i Naredba Nº 1 za kontrol na prekursorite na narkotichnite veshtestva (a kábítószer-prekurzorok ellenőrzéséről szóló 1. sz. rendelet), 1., 11. és 18. cikk, 1. sz. melléklet

**A tényállás és az eljárás rövid bemutatása**

1 2018. december 21-én a várnai önkormányzati rendőrség három rendőre három személyre lett figyelmes, akiket láthatóan nyugtalanított a rendőri jelenlét. Ezért ellenőrizték személyazonosságukat, és kiderült, hogy EV vádlottról és két ismerőséről van szó, akik később tanúként szerepeltek az eljárásban. Arra a kérdésre, hogy van-e náluk kábítószer vagy más tiltott anyag, a tanúk nemmel válaszoltak. A beszélgetés során a vádlott bevallotta, hogy két üveg toluol van nála. Kinyitotta a táskáját, amelyben egy elektronikus mérleg és egy vörös port – EV állítása szerint vörösfoszfort – tartalmazó polietilén zacskó volt. A vádlott önként átadta az említett tárgyakat, és elmondta, hogy a vörösfoszfort egy

MUNKADOKUMENTUM

elektronikus kereskedelemmel foglalkozó weboldalon, a toluolt pedig egy üzletben vásárolta, és hogy az anyagok „pico” (metamfetamin) előállításához szükséges összetevők. A rendőrök magukkal vitték a vádlottat a rendőrségre. Az önkéntes átadásról készült jegyzőkönyvben maga EV írta le, hogy a tárgyakat egy ismerőséhez akarta vinni, akinek ki kellett volna fizetnie számára a vételárukat.

2 A fizikai-kémiai elemzés megállapította, hogy az 1. és 2. sz. tárgy (2000 ml teljes térfogatú színtelen, tiszta folyadékok) esetében toluolról, a 3. sz. tárgy (11,64 g nettó tömegű lila színű anyag) esetében pedig vörösfoszforról van szó, és hogy a 4. sz. tárgyon (szürke színű elektronikus mérleg) metamfetamin nyomai mutathatók ki.

3 Az elvégzett vizsgálatok eredményei alapján a szakértők arra a következtetésre jutottak, hogy a tárgyak prekurzorként használhatók a metamfetamin elnevezésű kábítószer szintetikus előállításához az úgynevezett efedrin-/pszeudoefedrin-redukciós módszer alkalmazásával hidrojódsav jelenlétében történő hevítés útján.

4 A prekurzor az efedrin/pszeudoefedrin, amely extrakcióval (tisztítással) többnyire különböző gyógyszerformákból (kapszulákból, tablettákból, ampullákból) nyerhető ki. Az efedrin/pszeudoefedrin prekurzor metamfetaminná történő redukálásának szakaszában hidrojódsavat használnak, amelyet vörösfoszforból (3. sz. tárgy) és jódból készült oldat vizes közegben elkevert foszforsav jelenlétében történő hozzáadásával nyernek. Az efedrin/pszeudoefedrin és a hidrojódsav reakciója során metamfetamin-bázis jön létre. A folyamatot – visszafolyó hűtővel és/vagy hőmérővel is felszerelhető – üvegedényben elhelyezett főzőkészülékkel történő hevítés útján végzik. A létrejövő metamfetamin extrahálásához a reakcióelegyhez nátronlúgot adnak, és toluolt (1. és 2. sz. tárgy) tartalmazó oldószereket használnak; a metamfetamin tisztításához acetont, étert, izopropanolt stb. használnak. A hidrokloridsó vagy szulfát formáját öltő végtermék szintetikus termékként bázis formájában áll elő; azt kén- vagy sósavval kezelik, majd elkülönítik a keveréktől, és megszárítják, miáltal az kristályformát ölt.

5 Az értékbecslési jelentés eredménye szerint a talált anyagok értéke összesen 26,795 BGN, minek körében a két üveg toluol értéke 24,00 BGN, a 11,18 g vörösfoszfor értéke pedig 2,795 BGN.

**Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei**

6 A vádlott és védői azzal érvelnek, hogy a cselekmény nem minősül az NK 354a. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében vett bűncselekménynek, mivel a rendőrségi ellenőrzés során a vádlottnál talált két anyag jogszerűen is felhasználható, és a mindennapi életben igen gyakori. Annak alátámasztására, hogy a cselekmény nem meríti ki a tényállást, a védők a kábítószer-prekurzorokról szóló 273/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre hivatkoznak, és rámutatnak arra, hogy a toluol az I. melléklet

MUNKADOKUMENTUM

3. kategóriájában szerepel, és birtoklása nem igényel a rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti engedélyt vagy a rendelet 3. cikkének (6) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételt.

7 Az ügyészség vitatja ezt; nem tartja megalapozottnak a védelem érvelését.

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása**

8 Az Egyesült Nemzetek Szervezetének a kábítószerek és a pszichotrop anyagok tiltott forgalmazása elleni egyezménye 3. cikke 1. bekezdése a) pontjának (iv) alpontja és c) alpontjának (ii) alpontja szerinti követelmények teljesítése érdekében a Bolgár Köztársaság büntető törvénykönyve büntetni rendel a kábítószer-előállítás során prekurzorként használható anyagokkal kapcsolatos különböző cselekményeket. A jogalkotó által választott azon megközelítés, hogy két olyan bűncselekményi tényállást szabályoz egyetlen rendelkezésben – az NK 354a. cikkének (1) bekezdésében –, amelyek csak a bűncselekmény tárgyában térnek el egymástól, azon bűncselekmény sajátosságait is meghatározza, amelynek tárgyát a kábítószer-prekurzorok képezik.

9 Először is, az NK 354a. cikke (1) bekezdésének második mondata egy keretrendelkezés, és ahhoz, hogy a cselekmény tényállásszerű legyen, e rendelkezés tartalmát ki kell tölteni a Zakon za kontrol varhu narkotichnite veshtestva i prekursorite (a kábítószerek és kábítószer-prekurzorok ellenőrzéséről szóló törvény, ZKNVP) rendelkezéseivel és a ZKNVP alkalmazása céljából elfogadott, törvényi szint alatti jogszabályi rendelkezésekkel. Az említett rendelkezésekre való hivatkozás két szempontot érint: a) a prekurzornak minősülő anyagokat, valamint b) az ilyen anyagokkal kapcsolatos tevékenységekre vonatkozó engedély megadásának eljárását és indokait.

10 A ZKNVP különös törvényként 1. cikkének 3. pontjában a kábítószer-prekurzorokról szóló 273/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a kábítószer-prekurzoroknak a Közösség és harmadik országok közötti kereskedelme nyomon követésére vonatkozó szabályok megállapításáról szóló 111/2005/EK tanácsi rendelet követelményeit ülteti át.

11 A törvény végrehajtására elfogadták a kábítószer-prekurzorok ellenőrzéséről szóló, 2008. április 18-i 1. sz. rendeletet. E rendelet 1. sz. melléklete a két közösségi rendeletben tett megkülönböztetéseknek megfelelően három kategóriába sorolja a prekurzorként használható anyagokat.

12 Ezek az NK 354a. cikke (1) bekezdése második mondata kitöltésének szükségességével és a ZKNVP kábítószer-prekurzorokkal kapcsolatos tárgyi hatályával kapcsolatban tett megfontolások az uniós jog alapügyre való alkalmazását is megalapozzák.

13 Az NK 354a. cikke (1) bekezdésének második mondatában szereplő bűncselekményi tényállás második sajátossága abban áll, hogy ahhoz, hogy a

MUNKADOKUMENTUM

cselekmény tényállásszerű legyen, a prekurzorokat megfelelő engedély nélkül kell előállítani, feldolgozni, megszerezni, birtokolni vagy forgalmazni. A közvetlenül a törvény által tiltott, úgynevezett különösen veszélyes kábítószerekkel kapcsolatos esetek kivételével minden más esetben – a kábítószerek előállítására szánt prekurzorok birtoklásával kapcsolatos eseteket is ideértve –, a megfelelő engedély valamely állami szerv olyan jogi aktusát jelenti, amely lehetővé teszi a címzett számára, hogy jogszerűen állítsa elő, dolgozza fel, szerezze meg, birtokolja vagy forgalmazza az érintett anyagokat, ha erre orvosi, tudományos vagy kutatási célból kerül sor. Ilyen jogi aktus hiányában teljesül a bűncselekmény „megfelelő engedély nélkül” objektív tényállási eleme.

14 Az alapügyben szereplő bűncselekmény tárgyának egy része, a két liter toluol, a 2008. április 18-i 1. sz. rendelet 1. sz. mellékletének 3. kategóriájába és a kábítószer-prekurzorokról szóló 273/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ugyanezen kategóriájába tartozik. Az e kategóriába tartozó anyagokkal kapcsolatos tevékenységek és különösen ezen anyagok birtoklása tekintetében nincs előírva, hogy engedélyre vagy nyilvántartásba vételre lenne szükség, függetlenül attól, hogy a vádlott a 273/2004/EK rendelet 2. cikkének d) pontja értelmében vett gazdasági szereplőnek (amennyiben a vád szerint a bűncselekménnyel érintett anyagokat további értékesítésre szánták) vagy az említett rendelet 2. cikkének h) pontja értelmében vett felhasználónak (amennyiben EV-t a jegyzékben szereplő anyag birtoklásával vádolják) minősül-e. Bár a nemzeti ítélkezési gyakorlat az 1. sz. melléklet első két kategóriájába tartozó anyagokkal kapcsolatban megállapította, hogy a cselekményre megfelelő engedély nélkül kerül sor, ha nem állnak rendelkezésre a ZKNVP és az 1. sz. rendelet alapján szükséges engedélyek (az 1. kategóriába tartozó anyagok esetében), vagy nem kerül sor az ezek alapján szükséges nyilvántartásba vételre (a 2. kategóriába tartozó anyagok esetében), a 3. kategóriába tartozó anyagokkal kapcsolatban a nemzeti bíróságok csupán arra mutatnak rá, hogy azok a 273/2004/EK európai parlamenti [és tanácsi] rendelet alapján ellenőrzés alatt álló anyagok, nem állapítják azonban meg, hogy milyen tartalmi követelmények vonatkoznak a 3. kategóriába tartozó anyagokkal kapcsolatos tevékenységekre, és hogy azok megszerzéséhez, birtoklásához és felhasználásához szükség van-e valamely állami szerv különleges jogi aktusára. Kizárólag az alapügy tárgyát képező vizsgálandó határozat indokolja a megfelelő engedély hiányát mint az NK 354a. cikke (1) bekezdésének második mondata szerinti bűncselekmény objektív tényállási elemét az anyag céljával, vagyis kábítószerek előállításával.

15 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a büntetőeljárás időtartamára tekintettel (a büntetőeljárás 2019. március 11-én indult, a vádiratot pedig 2021. február 24-én nyújtották be a várnai regionális bírósághoz) teljesülnek az Európai Unió Bírósága eljárási szabályzatának 107. cikkében foglalt feltételek. EV vádlottat ezenkívül hosszabb időszakra, 2021. január 22-től 2022. január 25-ig előzetes letartóztatásba helyezték. A vádlott érdeke, hogy büntetőjogi felelősségének kérdése mihamarabb tisztázódjon.

MUNKADOKUMENTUM